

Utkast til Godkjennings- katalogen

April 2002 - Frist for kommentarer: 15. juni 2002

GOF

STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT

Utkast til ny godkjenningskatalog

Statens bygningstekniske etat har fått utarbeidet dette utkastet til ny og forenklet Godkjenningskatalog. Utkastet innebærer en stor endring i omfang og tilnærming forhold til dagens katalog. Før vi arbeider videre med utkastet gjør vi det nå tilgjengelig for kommentarer.

Bakgrunn

Dagens katalog oppfattes av mange som komplisert, uoversiktlig og lite brukervennlig. Videre har mange reagert på det store antall koder og bruken av disse i den kommunale byggesaksbehandlingen. Dagens omfangsrike katalog vil dessuten vanskelig kunne innpasses i elektroniske søknads- og saksbehandlingssystemer.

Utkastet

Utkastet til ny katalog er gitt en helt ny struktur og en ny språkdrakt og blir vesentlig mindre i volum enn dagens katalog. Det foreslås at antall godkjenningsområder reduseres fra 548 til 54. Samtidig fjerner vi kodene og erstatter dem med norsk tekst; fordi vi er i Norge.

Forslaget innebærer ingen endringer i plan- og bygningsloven eller i godkjenningsforskriften. Reglene stiller de samme krav som før ved søknad om sentral godkjenning og ved lokal godkjenning. Godkjenningskatalogen er en temaveiledning til bruk i den sentrale ordningen og til hjelp ved lokal saksbehandling. Utkastet er skrevet med særlig fokus på «godkjenning for ansvarsrett». Å forstå ansvarsrett overfor kommunen er jo det godkjenningsforskriften gjelder for.

Utkastet knytter kvalifikasjonene for å kunne oppnå godkjenning til ansvarsretten og foretakets styringssystem. Det avgjørende er om foretaket har de nødvendige rutiner i systemet sitt for å sikre at de knytter til seg kompetente foretak eller personer for oppgaver de ikke selv utfører.

Foretak som ikke driver oppgaver som faller inn under reglene om ansvarsrett i plan- og bygningsloven vil ikke omfattes av godkjenning for ansvarsrett.

Faglige ferdigheter forutsettes dekket gjennom at foretaket selv har nødvendig personell, eller at det systematisk skaffer seg slikt personell eller bistand fra andre foretak. Hvordan det sikres må fremgå av foretakets system. Dette gjelder også for ferdigheter som det finnes tvungne eller frivillige sertifikater for.

Begrensninger i foretakets system vil avgrense foretakets virkeområde innen ansvarsretten. At kvalifikasjoner og avgrensninger i det foretaket kan påta seg må fremgå av foretakenes systemer vil medføre at de fleste foretak som har godkjenning må justere sine systemer. I systemet sitt kan det lett videreføre de avgrensningene som fremgår gjennom dagens oppdelte koder.

I utkastet er det gitt enkle retningslinjer for hvordan dette skal praktiseres, hva som gjelder for ivaretagelse av flere funksjoner samtidig i en byggesak og hvordan oppgavene i et tiltak kan deles mellom forskjellige foretak med ansvarsrett.

I utkastet består et godkjenningsområde av fire elementer: *ansvar, funksjon, tiltakstype (tidl. fagområde) og tiltaks-klasse,*

Eksempel på godkjenning:

«ansvarlig foretak for prosjektering av bygning i tiltaks-klasse 3».

Det store antall fagområder er erstattet med tre tiltakstyper; «bygninger», «anlegg og konstruksjoner» samt «bygningstekniske installasjoner», i samsvar med at loven krever søknad og ansvarsrett knyttet til tiltak, ikke tradisjonelle fagområder.

Vi viser for øvrig til utkastet.

Alternativer

I arbeidet med utkastet til ny katalog har også vi sett på andre alternativer. Vår erkjennelse er at det ikke vil finnes en eneste ideell inndeling av foretak. Det er flere alternativer. Alle har noen fordeler og noen ulemper. Ut fra dette har vi, der fordeler og ulemper kan virke like vektige, valgt den enkleste løsningen. Blant tilnærminger som er vurdert nevner vi

- videreføring av dagens inndeling med detaljerte fagområder supplert med "byggkomplettkoder". Til tross for at en over tid har arbeidet med forenklinger av katalogen har dette vært vanskelig slik systemet er. Katalogen har nå 548 koder på et stort sett detaljert fagnivå. En reduksjon med 20%-30% vil innebære mange koder å holde orden på. Vi anser det ikke aktuelt å videreføre denne ordningen.
- en overordnet inndeling i godkjenningsområder, tilsvarende utkastet, med separate angivelser av fagområder som foretaket selv arbeider innenfor. Det vil gi et tosporet register. Del en vil fortelle om foretaket har godkjenning, mens del to forteller hva foretaket driver med. Vi har ikke funnet noen god løsning på hvordan det findelte registre kan innrettes. Noen foretak har snevre områder som krever findeling, mens andre har veldig vide virkeområder. En styring av dette vil fort føre til like stor inndeling som dagens godkjenningskatalog. Dessuten vil det være vanskelig å holde et slikt register a jour til enhver tid. Av den grunn har vi lagt den til side,
- et system med forenklete "byggkomplettkoder" med overordnede fagområder. Innenfor godkjenningen er det opp til foretaket å systematisk sørge for nødvendig kompetanse. Det er dette det fremlagte utkastet baserer seg på.

Hva får vi og mister vi i forhold til dagens ordning

Utkastet vil gjøre godkjenningsordningen mer oversiktlig og gjøre det enklere å søke om lokal godkjenning/ansvarsrett i kommunene. Det rendyrker lovens og forskriftens ordning med godkjenning for ansvarsrett og forsøker ikke å gi noe register for å finne frem til f.eks. en håndverkerkategori. Til tross for stor oppdeling er heller ikke dagens ordning enkel å bruke for å finne frem til firmaer som driver med like oppgaver. Færre koder gjør at det i større grad enn tidligere fokuseres på foretakenes styringssystemer og ansvarsretten enn tidligere. Foretaket skal være i stand til å sette bort oppgaver til andre enten fordi det ikke har den tilstrekkelige fagkompetansen

selv eller ikke har tid. Men det stilles fremdeles krav til kompetansen hos foretakets faglige ledelse.

Videre vil et system med færre og overordnede fagområder medføre færre ansvarsretter. Dette vil hindre en pulverisering av ansvaret i den enkelt byggesak. Det vil også bli enklere å la ansvarsretten følge entreprisen. Dette vil bidra til klarere ansvarsforhold enn etter dagens system. Dersom men bruker katalogen for å finne frem til foretak som gjennomfører prosjektering og utførelse, kan redusert antall godkjenningssområder oppfattes som styring mot særskilte entreprisformer. En grov eller findelt katalog skal ikke i seg selv styre entreprisreform.

Foretak som driver med oppgaver som ikke omfattes av krav om ansvarsrett vil falle ut av den sentrale godkjenningsordningen. Mange malerforetak vil rammes av det. Foretak som har benyttet godkjenningsordningen som bevis på faglige kunnskaper, ofte ved spesialkompetanse, og som det ellers ikke er nødvendig med særskilt ansvarsrett for vil neppe få videreført sine godkjenninger i det nye systemet. Dette kan ramme foretak med toppekspertise som godkjente foretak systematisk må kjøpe inn, f.eks. brann-teknisk prosjektering. På den annen side vil foretak som har systemer som klart avgrenser hva det påtar seg kunne godkjennes selv om deres virker er mer spesialisert enn det dagens ordning er inndelt for. Det er således opp til foretakene selv om godkjenning skal videreføres.

De gjeldende ordninger for kompetansedokumentasjon vil og skal stå som selvstendig ordninger. De skal ikke erstattes av godkjenningsordningen. Derimot skal godkjenningsordningen kunne basere seg på dokumentert kompetanse. F.eks. vil ett byggmesterforetak kunne benytte mestermerket for å vise at det har faglig kompetanse, at det kan bygge, mens godkjenningsmerket viser at det kan takle forholdet til myndighetene og byggreglene i tillegg.

Vi har sett tendenser til at foretak med lav, eller «uryddig» kompetanse har forsøkt å bruke sentral godkjenning som alternativ - dels som et enklere alternativ å oppnå. Det har ikke vært hensikten å «utkonkurrere» gjeldende ordninger for kompetansedokumentasjon.

Godkjenningsregisteret vil som nevnt ikke inneholde detaljert informasjon om de sentralt godkjente foretakene. Men det vil gi informasjon om hvilket overordnet fagområde det er godkjent innenfor og hvilke oppgaver de kan påta seg ansvarsrett for.

Få godkjenningssområder gir lite relevant register for tradisjonell faginndeling. Det viktigste budskapet blir godkjent for ansvarsrett. Erfaring viser imidlertid at gjeldende ordning heller ikke ble benyttet til å finne frem til fagkategorier. Dels førte oppdeling til at enhver slik inndeling ville gi noe skjevt bilde. Erfaring viser at registeret i liten grad er brukt til annet enn å sjekke om foretak er sentralt godkjente før kontrahering. Ved kontroll av allerede kontraherte foretak har findelingen blitt noe mer benyttet.

Forslag om endring av plan- og bygningsloven

Kommunal- og regionaldepartementet har som kjent sendt ut forslag om endringer i plan- og bygningsloven til høring. Det er enkelt å fjerne samordner fra forslaget, dersom og når reglene endres.

Vi ber om kommentarer

Til utkastet

- forslag til hvordan godkjenningskatalogen kan bli et effektivt redskap for sentral godkjenning og til hjelp for effektiv byggesak i kommunene.
- slik utkastet er bygget opp nå, vil det ikke fremkomme noe «fagregister» slik dagens oppdeling gjør mulig. Bare foretak knyttet til hovedtyper av tiltak vil fremgå. I hvor stor grad benyttes godkjenningsordningens register og hvilke opplysninger i registeret kan eventuelt være aktuelle?
- den foreslåtte oppdelingen i fagområder som tar utgangspunkt i tiltakstyper.
- virkning for bedriftenes forberedelse av byggesak
- virkning på kommunal byggesaksbehandling

Til dagens katalog

Vi ber også om tilbakespill på dagens ordning når det gjelder :

- bruken av "byggkomplettkodene" og hvor ofte de anvendes ved søknad om lokal godkjenning.
- omfang av koder.

Frist for kommentarer

Fristen for tilbakespill til oss er **15. juni 2002**.

Innspill kan enten sendes pr. brev til
Statens bygningstekniske etat,
Pb. 8742 Youngstorget,
0028 Oslo

eller pr. epost til
be@be.no.

Utkastet er også tilgjengelig på internett:
<http://www.be.no>

Utkast

Godkjenningskatalogen

april 2002

1. Innledning

Godkjenningskatalogen er et hjelpemiddel for den sentrale godkjenningsordningen, kommunene og de foretak som søker om godkjenning for ansvarsrett. Utfyllende veiledningsmateriale finnes i veiledning til GOF.

I den kommunale behandlingen av søknad om lokal ansvarsrett skal kvalifikasjonene måles opp mot de kravene som stilles til det aktuelle byggeprosjektet, se pkt. 2.2 i denne katalogen.

Forholdet mellom lokal og sentral godkjenning er behandlet i katalogens kap. 2, mens kap. 2 – 8 inneholder en systematisert beskrivelse av godkjenningsområder som det kan søkes ansvarsrett for. Krav til foretakenes faglige kvalifikasjoner og styringssystemer er behandlet i kap. 9 – 10. En del forhold knyttet til søknad om godkjenning og administrasjon av godkjenningsordningen er tatt med i kap. 11 i katalogen.

Sentral godkjenning betyr at foretaket er kvalifisert til å *forestå* et søknadspliktig arbeide. Med ”forestå” siktes det ikke til at foretaket er kvalifisert til å utføre alle oppgavene selv, men at det har et styringssystem som gjør det i stand til å sette bort oppgaver til andre som er tilstrekkelig faglige kvalifiserte når foretaket ikke selv innehar kvalifikasjonene eller ikke tid til å utføre de selv.

Godkjenningen erstatter ikke utdanning som f.eks. mesterbrev, men viser at foretaket har en faglig kvalifisert ledelse og et tilfredstillende styringssystem som sikrer at de oppgaver det forestår blir i samsvar med bestemmelsene i plan- og bygningsloven og dens forskrifter.

2. Lokal og sentral godkjenning

2.1 Generelt

Godkjenning av foretak for ansvarsrett har som formål å sikre at de foretakene som påtar seg ansvar for å forestå søknadspliktige arbeider etter plan- og bygningsloven § 93 har dokumentert at de har tilstrekkelige forutsetninger til å ivareta kravene som er fastsatt i plan- og bygningsloven med forskrifter. Derfor stilles det krav til faglig sammensetning, organisering og styringssystem i foretakene. Reglene om ansvarsrett er et virkemiddel for sikre kvaliteten på det som utføres i bygge- og anleggsnæringen.

Krav som følger av et annet regelverk eller privatretslige forhold omfattes ikke av ansvarsretten.

2.2 Lokal ansvarsrett

Lokal ansvarsrett er obligatorisk og tildeles av kommunen ved behandlingen av hver enkelt byggesak og har samme varighet som tillatelsen til tiltaket.

2.3 Sentral godkjenning

Den sentrale godkjenningen er ikke obligatorisk, men et hjelpemiddel for foretakene og kommunene ved behandling av den enkelte byggesøknad. Ordningen omfatter alle typer foretak som skal være ansvarlig for søknad, prosjektering, utførelse, samordning eller kontroll. Dersom et foretak har sentral godkjenning, skal kommunen, ved behandling av en byggesøknad, normalt legge den sentrale godkjenningen til grunn ved tildelingen av ansvarsrett. Kommunen skal normalt nøye seg med å vurdere om den sentrale godkjenningen er i overensstemmelse med det aktuelle prosjektet. Foretak som har sentral godkjenning slipper derfor å dokumentere faglig ledelses kvalifikasjoner i hver enkelt byggesak.

Hensikten med den sentrale godkjenningen er å:

- gi raskere saksbehandling lokalt
- redusere papirmengden og lette søknadsprosedyren for foretakene ved at de slipper å dokumentere kvalifikasjonene for hver gang det søkes om byggetillatelse
- bidra til en enklere og mer effektiv søknadsbehandling i kommunene
- skape forutberegnlighet og oversikt i markedet gjennom registrering i et åpent register.
- bidra til konkurransefortrinn for seriøse foretak
- sørge for likebehandling av søknader om ansvarsrett
- bidra til å redusere kostnader

Sentral godkjenning utstedes av Statens bygningstekniske etat. Klager behandles av en egen klagenemnd.

Sentral godkjenning må fornyes etter 3 år.

2.4 Krav til foretakene

Plan- og bygningsloven krever at et foretak skal være tilstrekkelig kvalifisert for de oppgavene det påtar seg ansvar for. Foretak som søker sentral godkjenning, må derfor dokumentere at det har en faglig ledelse med relevant kompetanse. Det må gis opplysninger om utdanning, praksis, om en har tilstrekkelige kunnskaper om plan- og bygningsloven og dennes forskrifter (TEK m.m.) osv. Det skal også fremgå av søknaden hvilken kompetanse foretaket må kjøpe inn.

Det er viktig å være klar over at det ikke er noe krav om at foretaket må ha egen kompetanse innenfor alle de områder det ønsker å stå ansvarlig for. Det avgjørende blir om foretaket i sitt system har de nødvendige rutiner for å sikre at de knytter til seg andre foretak eller personer for oppgaver de selv ikke utfører.

I tillegg må foretaket kunne vise at det har en organisasjon og et styringssystem som bidrar til at kravene som er gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven blir ivaretatt i hvert enkelt prosjekt, dvs. at arbeidene blir utført riktig og at systemet hindrer gjentakelse av feil. Bestemmelsene er gitt i forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett av 22. januar 1997 nr. 35 (GOF).

Faglige kvalifikasjoner

GOF kap. III gir bestemmelser om hvilken utdanning og praksis den faglig ledelsen i et foretak skal ha for å få ansvarsrett i en byggesak. Kapittel 10 i denne katalogen gir en detaljert oversikt over hvilke krav som stilles.

Styringssystem

GOF kap. II gir bestemmelser om hva som kreves av styringssystem og organisasjon for at et foretak kan få ansvarsrett i en byggesak. Nærmere beskrivelse av hva styringssystemet må omfatte er gitt i katalogens kap. 9.

3. Godkjenningsområder

3.1 Generelt

For å gjennomføre de fleste tiltak som er søknadspliktig etter plan- og bygningslovens § 93, er det en rekke oppgaver som skal forestås og som må belegges med ansvar. For hver av oppgavene skal det være et eller flere foretak som har ansvar for at plan- og bygningslovens bestemmelser blir ivaretatt. Dette kalles foretakets ansvarsområde. I alle søknader om tillatelse til tiltak skal det gis en ansvarsoppgave som viser hvilke foretak som har ansvar for de forskjellige oppgavene.

Godkjenningsområdene beskriver de oppgavene et foretak kan søke ansvarsrett for. Et foretak kan stå ansvarlig overfor bygningsmyndighetene i en byggesak for de områdene der de er godkjent. Det de spesifikt har ansvar for i en konkret byggesak beskrives i ansvarsoppgaven.

Et *godkjenningsområde* består av kombinasjonen av fire elementer:

- ansvar
- funksjon
- tiltakstype
- tiltaksklasse

Ansvar

Å ha påtatt seg ansvarsrett betyr at en har forpliktet seg til å gjennomføre tiltaket i samsvar med de kravene som følger av tillatelsen og bestemmelsene gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

Ansvarsretten omfatter ikke krav som følger av annen lovgivning eller annet grunnlag.

Oppgaven som ansvarlig er nærmere beskrevet i katalogens kap. 5.

Funksjon

Plan- og bygningsloven krever i utgangspunktet at gjennomføring av tiltaket skal deles opp i 5 funksjoner. Disse funksjonene er :

- søker
- prosjekterende
- kontrollerende for prosjektering
- utførende
- kontrollerende for utførelsen

I tillegg skal det være en *ansvarlig samordner* når det er mer enn en ansvarlig utførende. For å gjennomføre et tiltak etter pbl. §93 må kommunen derfor godkjenne minst 5 ansvarsretter fordelt på ett eller flere foretak.

Krav om oppdeling i funksjoner gjelder likevel ikke der et slikt krav er åpenbart unødvendig (GOF § 16 nr. 1).

Oppgavene som ligger i de forskjellige funksjonene er nærmere beskrevet i katalogens kap. 6.

Tiltakstype

Godkjenningene gis for overordnede tiltakstyper:

- bygning
- anlegg/konstruksjoner
- tekniske installasjoner

Kapittel 7 gir en oversikt over hva tiltakstypene omfatter

Tiltaksklasse

Hver oppgave skal plasseres i tiltaksklasse 1, 2 eller 3 basert på en vurdering av vanskelighetsgrad og konsekvenser av feil (jf. GOF § 12). Kapittel 8 i katalogen gir nærmere forklaring på hvordan man kan finne frem til hvilken tiltaksklasse man kan søke godkjenning for.

3.2 Oversikt over godkjenningsområder

Tabell 3.2 gir en oversikt over de 54 godkjenningsområdene det kan søkes ansvarsrett for.

Tabell 3.2
Områder for sentral godkjenning for ansvarsrett (godkjenningsområder)

Funksjon se kap. 5 om ansvar og kap. 6 om funksjoner	Tiltakstype se kap. 7 om tiltakstype	Tiltaksklasser se kap. 8 om tiltaks- klasser		
Ansvarlig søker Ansvarlig prosjekterende Ansvarlig kontrollerende for prosjektering Ansvarlig samordner Ansvarlig utførende Ansvarlig kontrollerende for utførelse	bygninger	1	2	3
Ansvarlig søker Ansvarlig prosjekterende Ansvarlig kontrollerende for prosjektering Ansvarlig samordner Ansvarlig utførende Ansvarlig kontrollerende for utførelse	anlegg og konstruksjoner	1	2	3
Ansvarlig søker Ansvarlig prosjekterende Ansvarlig kontrollerende for prosjektering Ansvarlig samordner Ansvarlig utførende Ansvarlig kontrollerende for utførelse	bygningstekniske installasjoner	1	2	3

4. Praktisering av ansvarsretten (godkjenningen)

4.1 Generelt

For hver oppgave i en byggesak skal det være ett eller flere foretak som har ansvar for at plan- og bygningslovens bestemmelser blir ivarettatt. Praktisk og ønsket inndeling i ansvarsområder vil variere med bl.a. størrelsen på tiltaket, vanskelighetsgraden, entreprisformen osv. Uansett hvilken inndeling man velger skal det i alle søknader om tiltak gis en ansvarsoppgave som viser hvilke foretak som har ansvar for de forskjellige oppgavene.

4.2 Oppgaver som godkjent foretak ikke selv utfører

Foretak med ansvarsrett skal benytte kvalifiserte utøvere for de oppgaver det ikke selv utfører. I foretakets styringssystem må det fremkomme om de er faglig kvalifisert for sin del, eller om de må innhente kvalifiserte foretak for hele eller deler av sitt ansvarsområde. Foretaket har selv ansvar for å påse at disse utøverne kan dokumentere at de er kvalifiserte etter de bestemmelser som er gitt i GOF. Alle oppgavene som tiltaket består av anses å være omfattet av foretakets ansvarsrett såfremt ikke annet særskilt framgår av ansvarsoppgaven.

4.3 Ivaretagelse av flere funksjoner

I de fleste byggesaker kan/vil det være aktuelt at samme foretak ivaretar flere funksjoner samtidig forutsatt at det foreligger nødvendige godkjenninger. Mest vanlig vil det være å drive dokumentert egenkontroll for egen prosjektering eller utførelse. Der det er formålstjenlig kan også det samme foretaket stå ansvarlig for alle funksjoner/oppgaver i tiltaket, f.eks. ved prosjektering og bygging av eneboliger.

4.4 Deling av oppgaver

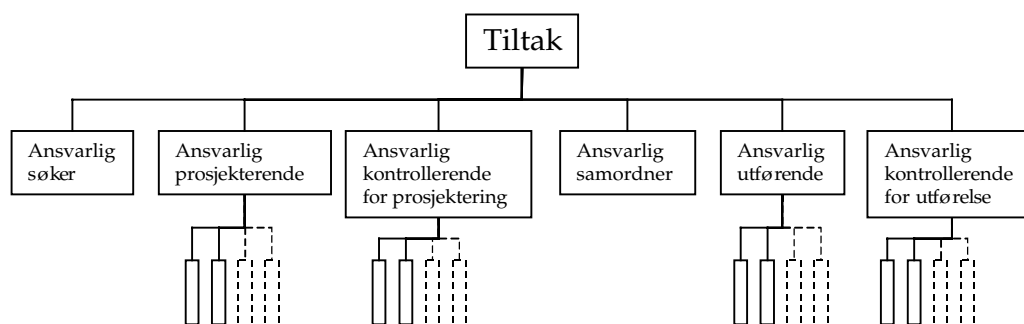
Funksjonene for prosjektering, utførelse og kontroll kan deles opp etter fagdisipliner eller på annen måte slik det er vist i fig. 4.4. Eksempler på slik oppgavedeling er

- prosjektering av ventilasjonsanlegg
- prosjektering av sanitæranlegg

eller

- utførelse av betongarbeider
- utførelse av klimaskall

Det kan derfor være flere ansvarlige foretak i et prosjekt som har samme godkjenningsområde i den sentrale godkjenningsordningen. I ansvarsoppgaven vil det fremkomme hvilken del av prosjektet de har ansvar for.

Figuren viser de forskjellige oppgave nivåene i gjennomføringen av en byggesak

Fig. 4.4

Funksjonene for prosjektering, utførelse og kontroll kan deles opp slik at ansvaret fordeles på flere foretak

4.5 Ansvar for oppgaver i høyere tiltaksklasse

I en byggesak hvor det vesentlige av tiltaket er plassert f.eks. i tiltaksklasse 1 kan kommunen gi ansvarsrett til et foretak med ansvarsrett i tiltaksklasse 1 selv om en del av arbeidet ligger i tiltaksklasse 2. Et eksempel på dette kan være en enebolig i tiltaksklasse 1 hvor grunnforholdene er slik at prosjektering av fundamenteringen er plassert i tiltaksklasse 2. Ansvarsretten forutsetter under alle omstendigheter at foretaket benytter kvalifiserte utøvere, f.eks. foretak med godkjenning i tiltaksklasse 2, for de aktuelle arbeidene.

5. Ansvar

5.1 Generelt

Hovedprinsippet er at alle oppgaver i et søknadspliktig tiltak skal belegges med ansvar. Ansvarsrett gis av kommunen. Den ansvarlige er forpliktet til å forestå sine oppgaver i samsvar med plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Ansvarsrett gjelder likevel ikke der dette er åpenbart unødvendig (GOF § 16 nr. 1).

5.2 Hva er ansvar

Ansvar etter plan- og bygningslovens byggesaksregler omfatter det å påta seg en oppgave i byggesaken og bli møtt med sanksjoner dersom denne oppgaven ikke blir forskriftsmessig gjennomført. Ansvaret omfatter kun krav som er gitt i plan- og bygningsloven og dennes forskrifter. Ansvaret gjelder ikke krav fra annen lovgivning som f.eks. forurensningsloven eller arbeidsmiljøloven. Ansvaret er offentligrettslig og omfatter heller ikke privatrettslige krav som f.eks. entreprisen. Likevel bør ansvarsretten følge entreprisen. Dette vil gjøre ansvarsforholdene i prosjektet mer oversiktlige.

Ved å undertegne en ansvarserklæring står en aktør ansvarlig ovenfor bygningsmyndighetene for at en definert oppgave blir utført i samsvar med plan- og bygningsloven og dens underliggende regelverk. Ansvaret vil kun omfatte de oppgaver som foretaket særskilt har påtatt seg gjennom søknaden om ansvarsrett.

Kommunen kan føre tilsyn med at det ansvarlige foretaket oppfyller kravene til ansvarsrett og utfører oppgavene sine forskriftsmessig. Konsekvensene av å ikke gjennomføre ansvarsbelagte oppgaver er at foretaket kan bli møtt med sanksjoner fra kommunen eller miste ansvarsretten. Ansvaret er uavhengig av skyld. Det er tilstrekkelig at det kan dokumenteres brudd på plan- og bygningsloven og dennes forskrifter.

5.3 Hvem har ansvarsretten

Ansvarsretten innehas av foretaket som juridisk person. Ansvaret ligger ikke hos foretakets faglige ledelse, øvrige ledelse, dets ansatte eller de som gjennomfører oppgavene i eller på vegne av foretaket.

Som hovedregel gis ansvarsrett bare til foretak, ikke enkelt personer. GOF § 17 åpner for at det likevel kan gis personlig godkjenning i særlige tilfeller eller for selvbygger av egen bolig.

5.4 Bytte av ansvarlig foretak

Tiltakshaver kan bytte til et annet ansvarlig foretak når som helst i byggeprosessen. Dette krever at det søkes om ny ansvarsrett for det foretaket som skal overta oppgaven. Før ny ansvarsrett foreligger må arbeidene inntil videre stanses. Det nye foretaket som trer inn vil ha ansvaret for det videre arbeidet mens det forrige foretaket vil være ansvarlig for de tidligere arbeidene.

Ved bytte av ansvarlig foretak anbefales det å lage en oversikt over de arbeidene som allerede er gjennomført slik at det klart går frem hva det forrige foretaket er ansvarlig for og hva det nye påtar seg ansvar for.

5.5 Answarets varighet

Ansvaret gjelder helt til det er utferdiget ferdigattest for tiltaket. Etter dette tidspunkt er det tiltakshaver alene som er ansvarlig. Bygningsmyndighetene vil derfor normalt ikke lenger kunne gi pålegg om utbedringer til den ansvarlige, selv om det i ettertid viser seg at arbeidene er i strid med bygningslovgivningen. Eventuelle pålegg etter at ferdigattest er gitt må derfor rettes til tiltakshaver.

Dersom det ansvarlig foretaket har opptrådt svikaktig eller grovt uaktsomt, vil imidlertid kommunen likevel kunne gi pålegg.

5.6 Tilbaketrekking av ansvaret

Kommunen kan trekke tilbake ansvarsretten dersom den ansvarlige i vesentlig grad har unnlatt å utføre sine oppgaver i samsvar med plan- og bygningsloven og dens forskrifter. Ansvaret kan også trekkes tilbake på grunn av manglende oppfyllelse av forutsetningene for godkjenningen.

Kommunen skal rapportere tilbaketrekkingen til Statens bygningstekniske etat som vil vurdere om forholdet skal få konsekvenser for foretakets sentrale godkjenning. Det samme gjelder advarsler kommunen gir foretaket.

6. Funksjon

6.1 Generelt

Bestemmelsene i plan- og bygningsloven krever at ansvaret for gjennomføringen av et tiltak skal deles opp i flere funksjoner. Kommunen kan unnta krav om hele eller deler av en slik oppdeling der den finner det forsvarlig. Plan- og bygningsloven definerer seks funksjoner. Fire av disse kan deles opp slik at ansvaret fordeles på flere foretak, se katalogens pkt. 4.4.

6.2 Ansvarlig søker

Når det er tatt beslutning om gjennomføring av et tiltak som er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven skal tiltakshaver engasjere et foretak som kan stå som ansvarlig søker.

Ansvarlig søker skal:

- ha ansvar for prosjekteringsledelsen.
- være et bindeledd mellom de prosjekterende, tiltakshaver og kommunen
- ivareta plan- og bygningslovens bestemmelser i byggeprosessen, slik at det ferdige produktet tilfredstiller offentlige krav
- forestå søknad om rammetillatelse til kommunen
- samordne søknaden der ansvaret for prosjekteringen er oppdelt
- sørge for at det er dokumentert i søknaden hvorledes alle relevante krav i regelverket er oppfylt
- sørge for at alle deler av tiltaket er belagt med ansvar
- begrunne plassering i tiltaksklasse
- påse at det utarbeides en felles kontrollplan for prosjekteringen

6.3 Ansvarlig prosjekterende

Prosjekteringen skal utføres av ett eller flere ansvarlige foretak.

Ansvarlig prosjekterende skal:

- sørge for at løsninger innen eget ansvarsområde tilfredstiller myndighetskravene
- dokumentere løsningene med beregninger, tegninger og beskrivelser
- bidra til at tiltaket får en best mulig estetisk, teknisk, funksjonell og miljøriktig utforming
- påse at de produkter som spesifiseres i prosjekteringsfasen har tilstrekkelig dokumentasjon
- bidra til samordning i forhold til andre fag

6.4 Ansvarlig kontrollerende for prosjektering

Kontroll av prosjektering kan forestås av ansvarlig prosjekterende som dokumentert egenkontroll eller som uavhengig kontroll av et eget foretak.

Ansvarlig kontrollerende for prosjektering skal:

- sørge for at det blir gjennomført en fysisk kontroll av tegninger, beregninger og beskrivelser i hht. kontrollplanen
- avdekke om dette materialet er i samsvar med offentlige krav eller ikke
- sørge for at avvik blir lukket i samarbeid med ansvarlig prosjekterende
- dokumentere all kontroll og avviksbehandling

- sørge for regelmessig gjennomgang av kontrollsystemet

6.5 Ansvarlig samordner for utførelse

I de tilfeller hvor det er flere ansvarlige foretak, skal det være en ansvarlig samordner som skal være et bindeledd mellom de ansvarlig utførende, tiltakshaver og kommunen.

Ansvarlig samordner for utførelsen skal:

- samordne de utførende
- være et bindeledd mellom de utførende, tiltakshaver og kommunen
- forvisse seg om at utførende foretak er tildelt ansvar i hht. ansvarsoppgaven
- påse at det foreligger dokumentasjon for at det enkelte foretak er kvalifisert til den oppgaven de er pålagt
- bidra til å samordne utførelse og kontroll
- gi melding til kommunen om ferdig utført arbeid på bakgrunn av undertegnet rapport fra ansvarlig kontrollerende for utførelsen om at tiltaket er kontrollert å være ferdig utført

6.6 Ansvarlig utførende

Produksjonen skal forestås av ett eller flere ansvarlige foretak.

Ansvarlig utførende skal:

- utføre arbeidet i henhold til tegninger og beskrivelser
- utføre de arbeider som fremgår av ansvarsoppgaven
- sørge for at egen utførelse tilfredsstiller myndighetskravene
- sørge for at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon for de produkter som inngår i arbeidet
- sørge for at sikkerhetskravene er ivaretatt på byggeplassen
- gi melding om avvik

6.7 Ansvarlig kontrollerende for utførelse

Kontroll av utførelse kan ivaretas av ansvarlig utførende som dokumentert egenkontroll eller som uavhengig kontroll av et eget foretak.

Ansvarlig kontrollerende skal:

- sørge for at det blir gjennomført fysisk kontroll av produksjonen og det ferdige produktet for å avdekke om produktet blir i samsvar med produksjonsgrunnlaget eller ikke
- sørge for at avvik blir lukket i samarbeid med ansvarlig utførende
- dokumentere all kontroll og avvik
- sørge for regelmessig gjennomgang av kontrollsystemet

7. Tiltakstype

7.1 Generelt

Det gis godkjenning for den tiltakstype en ønsker å påta seg ansvarsrett for. Tiltakstypen beskriver arten av tiltaket på et overordnet nivå. I den sentrale godkjenningsordningen gis det ikke godkjenning på mer findelt nivå, f.eks. fagområder. Det skilles som nevnt mellom tre tiltakstyper:

- bygning
- anlegg/konstruksjoner
- tekniske installasjoner

Svært få foretak vil ha kompetanse til å forestå alle de oppgavene som kan tenkes omfattet av tiltakstypen. Dette er imidlertid ikke en forutsetning for å søke om ansvarsrett. Foretakene må i sitt system, kunne dokumentere at de har faglige kvalifikasjoner til å forestå vesentlig arbeid innenfor tiltakstypen i den aktuelle tiltaksklassen. Foretakene forplikter seg samtidig til å bruke kvalifiserte utøvere for de oppgaver de ikke selv utfører, se pkt. 4.2 i katalogen. Bestemmelsene om utdanning og praksis er gitt i GOF kap.III. Nærmere opplysninger om krav til utdanning og praksis er gitt i katalogens kap. 10.

7.2 Bygning

”Bygning” gjelder når det søknadspliktige tiltaket er en bygning eller arbeid på en bestående bygning slik bygning er definert i pbl. § 93. Tiltakstypen omfatter hele bygningen inklusive tekniske installasjoner.

Bygningsmessige forhold som kan komme inn under tiltakstypen:

- Estetisk utforming/funksjonell utforming
- Plassering av tiltakets plan og høyde i terrenget
- Bærende konstruksjoner/råbygg
- Klimaskall, innvendige vegger og etasjeskillere inkl. kledning, tettesjikt og isolasjon
- Overflatebehandling
- Innemiljø
- Brann
- Lydforhold
- o.a.

Installasjoner:

- Klimaanlegg
- Vann- og avløpsanlegg
- Løfteinnretninger
- o.a.

Annet:

- Utomhusarealer knyttet til bygget
- Riving
- Endring og rehabilitering

7.3 Konstruksjon/anlegg

I tillegg til de egentlige bygninger er også konstruksjoner eller anlegg søknadspliktige etter pbl. § 93 første ledd bokstav a, jfr. bokstav b. Slike tiltak kan imidlertid være unntatt søknadsplikt etter SAK § 5 og da stilles det ikke krav til lokal godkjenning.

Plan- og bygningslovens byggesaksbestemmelser gjelder i hovedsak bygninger. For konstruksjoner og anlegg passer ikke alltid alle bestemmelsene i plan- og bygningsloven like godt. Derfor bestemmer lovens § 84 at for slike tiltak gjelder bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven bare «så langt de passer». Det betyr at lovens regler må anvendes med sunn fornuft på slike tiltak. Regler som åpenbart ikke har noen nødvendig eller fornuftig funksjon på tiltaket, gjelder ikke. Hvilke regler som passer vil variere fra tiltak til tiltak. Ofte er tekniske krav for slike anlegg gitt i annet regelverk som ikke omfattes av ansvarsretten.

De kvalifikasjonskravene som bygningsmyndighetene stiller for å gi ansvarsrett skal derfor bare relateres til reglene i plan- og bygningsloven. Dette vil også variere med hvilket anlegg det er tale om og hvilke regler «som passer». Det skal med andre ord ikke stilles kvalifikasjonskrav for de deler av tiltaket som ikke omfattes av bestemmelsene gitt i plan- og bygningsloven med forskrifter.

Arbeider som kan komme inn under denne tiltakstypen er;

Generelt:

- Landskapsutforming
- Miljø og sikkerhet
- Plassering av tiltakets plan og høyde i terrenget

Konstruksjoner:

- Tårn, master og stolper
- Brukonstruksjoner som ikke er unntatt etter SAK §§5 og 6.
- Kai- og bryggeanlegg samt flytebrygger
- Undervannskonstruksjoner
- Kulverter
- Tribuner
- Tank- og beholderanlegg
- Vindkraftanlegg
- Rørledningsanlegg (utenom vann- og avløpsanlegg)
- o.a.

Terrenganlegg:

- Landskapsutforming
- Mudring
- Anlegg for forstøtning, skråningsbeskyttelse, forbygging og sikring
- Vei- og parkeringsanlegg
- Tunnel- og underjordiske anlegg og haller
- Riving av byggverk
- Utgraving og sortering av forurenset jord
- Forstøtningsmurer
- o.a.

VA-anlegg:

- Utvendige vann- og avløpsanlegg
- Vannforsyningsanlegg

- Basseng- og damanlegg
- Energi- og gassbrønner
- Renseanlegg for drikke- og avløpsvann
- o.a.

Annet:

- Riving
- Endring og rehabilitering

7.4 Bygningstekniske installasjoner

Tiltakstypen gjelder bygningstekniske installasjoner på bestående bebyggelse. Fagområdet dekker alle oppgaver som er nødvendig for å gjennomføre tiltaket. Fagområdet gjelder også som dokumentasjon på kompetanse når foretakets oppgave er en del av et nybygg.

Arbeider som kan komme inn under tiltakstypen;

Klimaanlegg:

- Ventilasjonsanlegg
- Varmeanlegg
- Kulde- og varmepumpeanlegg
- Anlegg for røykkontroll og mekanisk brannventilasjon
- Damp- og hetoljeanlegg
- Røykkanal
- o.a.

Vann og avløpsanlegg:

- Sanitæranlegg
- Renseanlegg for badeanlegg
- Slukningsanlegg
- Rørtekniske prosessindustrianlegg
- Spesielle rørinstallasjoner (sykehus, laboratorier etc.)
- o.a.

Løfteinnretninger:

- Heiser for personbefordring
- Vareheiser
- Trappeheiser og løfteplattformer for funksjonshemmede
- Rulletrapper
- Rullende fortau
- o.a.

8. Tiltaksklasse

8.1 Generelt

Oppgaver knyttet til et tiltak skal plasseres i tiltaksklasse 1, 2 eller 3 avhengig av tiltakets vanskelighetsgrad og mulige konsekvenser av feil. Bestemmelsene er gitt i GOF kap. IV. Fig. 8.1 viser hvordan tiltaksklassene er definert i forhold til vanskelighetsgraden og konsekvensene av feil. Tiltaksklassen kan omfatte hele eller deler av tiltaket.

Ved søknad om ansvarsrett må foretaket dokumentere at faglig leder har relevant utdanning og praksis for den tiltaksklassen det søkes om. Bestemmelsene om utdanning og praksis er gitt

i GOF kap. III. Nærmere opplysninger om krav til utdanning og praksis er gitt i katalogens kap. 10.

Konsekvens av feil	Stor	TK3	TK3	TK3
	Middels	TK2	TK2	TK3
	Liten	TK1	TK2	TK3
		Enkel	Middels	Vanskelig
		Vanskelighetsgrad		

Fig. 8.1

Definisjon av tiltaksklasse i forhold til vanskelighetsgrad og konsekvens av feil

8.2 Tiltaksklasse 1

Tiltaksklasse 1 gjelder enkle tiltak, f.eks. småhus, hvor konsekvensene for helse-, miljø- og sikkerhet er små dersom det skulle oppstå feil eller mangler.

Tiltaksklasse 1 omfatter ellers byggverk i brannklasse 1 og pålitelighetshetsklasse 1 hvor man kan dimensjonere ved hjelp av enkle beregninger eller tabeller og bruke løsninger som er dokumentert i anerkjent litteratur.

8.3 Tiltaksklasse 2

Tiltaksklasse 2 gjelder:

- enkle tiltak, f.eks., skoler og lignende hvor konsekvensene for helse-, miljø- og sikkerhet er middels til store dersom det skulle oppstå feil eller mangler
- middels vanskelige tiltak, f.eks. boliger i blokk og forretninger hvor konsekvensene for helse-, miljø- og sikkerhet er små til middels store dersom det skulle oppstå feil eller mangler.

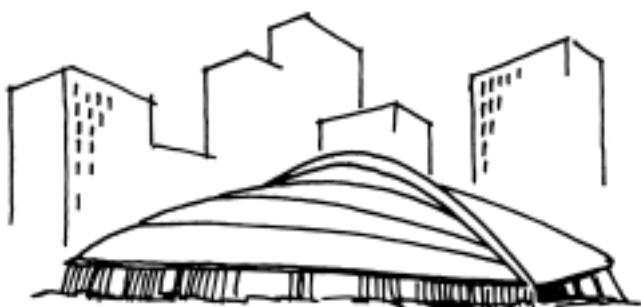

Tiltaksklasse 2 omfatter byggverk i brannklasse 2 og pålitelighetshetsklasse 2 der prosjekteringen skjer etter anerkjente forutsetninger, beregningsmetoder og tekniske prinsipper og store tiltak som krever spesielle utførelsesmetoder eller hvor forholdene til en viss grad gjør utførelsen vanskelig

8.4 Tiltaksklasse 3

Tiltaksklasse 3 gjelder:

- middels vanskelige tiltak, f.eks. kontorbygg og lignende, hvor konsekvensene for helse-, miljø- og sikkerhet er store dersom det skulle oppstå feil eller mangler
- meget vanskelige tiltak, f.eks. sykehus, hotel, svømmeanlegg, terminalbygg, store kjøpesentre og lignende

Tiltaksklasse 3 omfatter byggverk i brannklasse 3 og pålitelighetshetsklasse fra 2 til 4 der prosjekteringen stiller krav til spesialiserte kvalifikasjoner eller bruk av analysemetoder ved valg av løsninger. Den omfatter også store eller kompliserte tiltak og tiltak der usikre forhold krever supplerende tekniske undersøkelser eller spesielle prosedyrer/metoder for utførelse.

9. Krav til styringssystem

9.1 Generelle krav til styringssystem

For å sikre at kravene som er fastsatt i eller i medhold av plan- og bygningsloven blir etterlevd skal foretak med godkjenning for ansvarsrett ha et styringssystem som er tilpasset godkjenningsområdet i innhold og omfang (GOF §§ 6, 7 og 8). Systemet skal som et minimum omfatte:

- organisasjonsplan
- identifikasjon av gjeldende krav i plan- og bygningslovgivningen for gjennomføring av oppdrag
- system for å identifisere, rette opp og hindre gjentakelse av avvik
- styring av dokumenter

- system som sikrer at eget personale har nødvendige kunnskaper om plan- og bygningslovgivningen
- at tilleggskravene til de enkelte funksjonene er ivaretatt

Pkt. 9.2 – 9.7 i katalogen utdyper disse punktene og viser hvilke elementer som bør inngå som et minimum i et styringssystem for at det skal tilfredsstille kravene i pbl. Elementene kan danne grunnlag for oppbygging av et selvstendig system eller integreres i et overordnet kvalitetssystem for foretaket.

9.2 Organisasjonsplan

Organisasjon

Beskrivelse av foretakets arbeids- og forretningsområde

Organisasjonsplan (gjelder ikke enkeltmannsforetak) som viser

- plassering av faglige ledere i organisasjonen
- forholdet mellom foretakets basisorganisasjon og organiseringen av enkeltprosjekter
- hvordan faglig ledelse øver innflytelse på prosjekter

Stillingsbeskrivelser

- faglederfunksjonen
- faglig ledelses ansvar og myndighet i forbindelse med:
 - klargjøring av krav
 - tilrettelegging for metoder, personell og ressurser til prosjekter
 - oppfølging av gjennomføringen av prosjekter

Prosjektorganisering

Rutiner for hvordan prosjekter blir organisert for å sikre tilstrekkelige kvalifikasjoner på alle nivåer og hvordan prosjektet er underlagt faglig ledelse.

Oppgaver foretaket ikke selv utfører

Beskrivelse av hvilke oppgaver foretaket ikke selv utfører innenfor sitt godkjenningsområde og rutiner for å hente inn kvalifiserte foretak for å dekke disse oppgavene. Rutinene må sikre at disse utøverne fremlegger dokumentasjon for at de er kvalifiserte etter de bestemmelser som er gitt i GOF.

9.3 Identifikasjon av gjeldende krav

Foretaket må skaffe seg full oversikt over de krav og retningslinjer som gjelder etter plan- og bygningsloven på sitt spesielle fagområde og for de funksjonene foretaket har godkjenning for, se pkt 6.1 – 6.7 i katalogen. Systemet må vise hvordan foretaket skaffer seg denne oversikten og hvordan kravene blir synliggjort og forstått på alle nivåer i organisasjonen. Se også katalogens pkt. 9.6.

9.4 Avvikssystem

Systemet for å identifisere, rette opp og hindre gjentakelse av avvik bør omfatte

- melding om og registrering av oppståtte feil eller mangler/unnlatelser ved prosjektering, utførelse eller kontroll
- rutiner for å rette eller kompensere feil eller mangler samt kontroll med feilretting
- systematisk avviksbehandling og kvalitetsforbedring (rette årsaken til at feil eller mangler oppstår)

9.5 Styring av dokumenter

Systemet for dokumentstyring bør omfatte rutiner for:

- dokumentmottak og registrering
- registrering av tegninger
- endring og retting av dokumenter/tegninger
- oversendelse
- arkivering

9.6 Kunnskaper om plan- og bygningsloven

Systemet må omfatte en opplæringsplan for å fornye å vedlikeholde kunnskap på alle nivåer i foretaket om aktuelle bestemmelser i lover og forskrifter, se også katalogens pkt. 9.3.

Systemet skal sikre at:

- foretakets personell har kjennskap til generelle bestemmelser i eller i medhold av plan- og bygningsloven vedrørende planarbeid, tekniske forhold i byggverk, utforming av bygninger, byggesaksbehandling, forhold på byggeplass og forhold til andre myndigheter
- faglig personell har oppdatert kunnskap om de deler av regelverket som er relevant i forhold til de funksjoner som ligger i foretakets godkjenningssområder

9.7 Tilleggskrav for de enkelte funksjonene

Systemet til ansvarlig foretak skal ivareta de spesielle oppgavene som ligger i foretakets godkjenningssområde(r). Oppgavene er nærmere beskrevet i kap. 6 i katalogen.

Tilleggskravene til de forskjellige funksjonene er beskrevet nedenfor.

Ansvarlig søker:

- System for samordning av oppgaver innen prosjektering og tilrettelegging for prosjekteringskontroll
- System for at søknad inneholder alle opplysninger som er nødvendig for å vise at tiltak oppfyller kravene i plan- og bygningslovgivningen, herunder ansvarsoppgave for de ansvarlig prosjekterende og kontrollplan for prosjekteringen

Ansvarlig prosjekterende:

- System for at relevante krav og vilkår i plan- og bygningslovgivningen defineres, synliggjøres og oppfylles i prosjekteringen
- System for at prosjektering i avgrensningen mot annen ansvarlig prosjekterende ivaretas

Ansvarlig samordner for utførelsen:

- System for oppfyllelse av samordnerfunksjonen, herunder tilrettelegging for kontroll i utførelsen
- System for at kravene som er spesifisert i grunnlagsmaterialet for igangsettingstillatelse, blir ivaretatt i de enkelte utførelsesoppgaver.

Ansvarlig utførende:

- System for at utførelsen oppfyller kravene i plan- og bygningslovgivningen, prosjektspesifikasjoner og tillatelse
- System for identifisering og rapportering i tilfeller der spesifikasjonene er åpenbart mangelfulle, motstridende eller feilaktige.

Ansvarlig kontrollerende:

- System for planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, overvåking og rapportering av kontroll innenfor godkjenningsområdet, enten som egenkontroll eller uavhengig kontroll
- System for regelmessig gjennomgang av kontrollsystemet.

10. Krav til utdanning og praksis for foretakets faglige ledelse

10.1 Krav til utdanning og praksis for funksjon og tiltaksklasse

Foretakets faglige ledelse skal oppfylle kravene til relevant utdanning og praksis som gjelder for hver enkelt tiltaksklasse og funksjon, se tabell 10.1.

Utdannings- og praksiskravene er strengere for de prosjekterende enn for de utførende i samme tiltaksklasse. Kvalifikasjonskravene øker dessuten for høyere tiltaksklasse.

Tabell 10.1
Krav til utdanning og arbeidspraksis

Tiltaks-klasse	Funksjon som ansvarlig:	Utdanning	Arbeids-praksis
1	Søker	Mesterbrev, teknisk utdanning som svarer til krav til Mesterbrevsutdanning eller teknisk fagskole med fagplan for linjefag.	4 år.
	Prosjekterende		
	Kontrollerende for prosjekteringen		
	Utførende	Fagopplæring som svarer til fagprøve hhv. svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov av 23. mai 1980 nr 13 om fagopplæring i arbeidslivet.	2 år.
	Kontrollerende for utførelsen		
	Samordner for utførelsen		
2	Søker	Mesterbrev, teknisk utdanning som svarer til krav til Mesterbrevsutdanning eller teknisk fagskole med fagplan for linjefag.	6 år.
	Prosjekterende	Utdanning som svarer til det som kreves for eksamen fra ingeniørhøgskole.	6 år
	Kontrollerende for prosjekteringen		
	Utførende	Mesterbrev, teknisk utdanning som svarer til krav til Mesterbrevsutdanning eller teknisk fagskole med fagplan for linjefag.	3 år.
	Kontrollerende for utførelsen		
3	Søker	Utdanning på universitetsnivå som sivilingeniør, sivilarkitekt eller tilsvarende grad.	8 år.
	Prosjekterende		
	Kontrollerende for prosjekteringen		
	Utførende	Utdanning som svarer til det som kreves for eksamen fra ingeniørhøgskole.	5 år.
	Kontrollerende for utførelsen		
	Samordner for utførelsen		

10.2 Krav til type arbeidspraksis

I tillegg til lengen på arbeidspraksis stilles det krav til type arbeidspraksis for de forskjellige funksjonene.

Ansvarlig søker

I tiltaksklasse 1 og 2 skal ansvarlig søker ha erfaring fra utførelse, prosjektering eller kontroll, og praksis fra utforming av søknad med underlag for tiltak i samme eller høyere klasse. I tiltaksklasse 3 skal han/hun ha prosjekteringspraksis og praksis fra utforming av søknad med underlag for tiltak i samme klasse. Praksis fra prosjekteringsledelse kan helt eller delvis erstatte prosjekteringspraksis.

Ansvarlig prosjekterende

Ansvarlig prosjekterende skal ha praksis fra prosjektering i samme eller høyere tiltaksklasse.

Ansvarlig kontrollerende for prosjekteringen

Ansvarlig kontrollerende for prosjekteringen må ha samme praksis som prosjekterende i samme eller høyere klasse. I tillegg til praksis som prosjekterende kreves praksis fra prosjekteringskontroll. Omfattende erfaring med kontroll kan erstatte kravet til prosjekteringserfaring.

Ansvarlig utførende

Ansvarlig utførende skal ha praksis som utførende i samme eller høyere tiltaksklasse.

Ansvarlig samordner for utførelsen

Ansvarlig samordner for utførelsen skal i tillegg til praksis som utførende også ha praksis fra prosjektledelse, byggeledelse, byggeplassledelse, anleggsledelse eller samordning fra tiltak i samme eller høyere klasse. Erfaring fra ledelsesoppgaver kan erstatte kravet til utførelseserfaring.

Ansvarlig kontrollerende for utførelsen

Ansvarlig kontrollerende for utførelsen må ha samme praksis som utførende i samme eller høyere klasse. I tillegg til praksis som utførende kreves praksis fra utførelseskontroll. Omfattende erfaring med kontroll kan erstatte kravet til erfaring som utførende.

10.3 Vurdering av kvalifikasjoner

Ved vurdering av kvalifikasjoner legges det til grunn at utdanning og praksis skal være relevant for godkjenningssområdet. Veiledning til GOF §§ 10 og 11 utdyper hvilke andre kvalifikasjoner enn de som er gitt i tabell 10.1 som kan være grunnlag for godkjenning som ansvarlig.

Dersom den faglige ledelsen har økt relevant utdanning, eller særlig kvalifiserende praksis, kan kravet til lengden på praksistiden reduseres. Tilsvarende kan kravene til utdanning reduseres ved særlig kvalifiserende praksis eller ved praksis av lengre varighet enn det som ellers kreves. For ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 kan krav til praksis helt falle bort ved relevant utdanning av lengre varighet eller høyere grad.

Ved vurdering av relevant praksis blir det lagt vekt på hvor oppdatert praksisen er, hvor lang den er, tilknytningen til godkjenningssområdet og om den har vært forsvarlig gjennomført.

11. Administrative forhold

11.1 Innsending av søknad om sentral godkjenning

Søknadsskjemaer for søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett fås ved henvendelse til Statens bygningstekniske etat (BE) eller de kan lastes ned fra BEs hjemmesider **www.be.no**.

Søknad om sentral godkjenning av fortetak for ansvarsrett sendes skriftlig til:

Statens bygningstekniske etat
Pb. 8742 Youngstorget
0028 Oslo

Alternativt kan man sende elektronisk søknad via BEs hjemmesider **www.be.no**.

11.2 Hva som skal sendes inn

Godkjenningsordningen har en enkel og oversiktlig inndeling. Enkelheten går også igjen i kravene til dokumentasjon i søknaden. Systemet er basert på egenerklæringer og at foretaket i sitt system selv avgrenser hva det selv utfører og hva det må innhente av kompetanse.

Følgende faktaopplysninger må oppgis:

- Navn
- Adresse
- org. nummer
- kontaktperson

Når foretaket er godkjent vil det få tilsendt et passord som gjør det mulig selv å endre faktaopplysninger om foretaket.

I tillegg kreves det opplysninger om:

- Foretakets system. Feltene om system i søknadspapirene må fylles ut. Systemet er forklart nærmere i katalogens kap. 9. Det vil bli gitt mer veiledning og eksempler på BEs hjemmesider. Husk å føre opp dato for siste revisjon av systemet. Det er viktig at systemet oppdateres jevnlig.
- Faglige ledelses utdanning og praksis samt informasjon om foretakets kjerneområder, dvs. hva det selv utfører, se pkt. 10.3 i katalogen. Foretaket må alltid sende inn en organisasjonsplan (ikke enkeltmannsforetak), som sier noe om hvordan den faglige kompetansen er fordelt i foretaket,

Foretaket må selv vurdere om det er nødvendig å sende inn dokumentasjon for flere i ledelsen for å dekke de godkjenningsområdene det søkes godkjenning for.

Det er vanskelig å si nøyaktig hva som er påkrevet å sende inn (dokumentere) i enhver søknad. Utgangspunktet må være å synliggjøre at kravene til system og kvalifikasjoner, slik det fremgår av katalogens kap. 9 og 10, er tilfredsstilt for de godkjenningsområdene det søkes om. BE tar sikte på å gi mer oppdatert informasjon om krav til søknader på sine hjemmesider.

11.3 Opplysningsplikt

Foretak med godkjenning plikter å melde fra til BE om endringer som har betydning for godkjenningen. Det behøver nødvendigvis ikke utløse noen informasjonsplikt dersom en i den daglige ledelsen slutter. Det samme gjelder dersom f.eks. en murermester erstattes med en annen, eller foretaket fra før av har flere med lignende kompetanse ansatt. Det avgjørende er om foretaket fortsatt er i stand til å oppfylle kravene i plan- og bygningsloven. Dersom forutsetningene for godkjenning ikke lenger er til stede vil foretaket miste sin godkjenning.

11.4 Fornyelse

Sentral godkjenning gis for tre år av gangen. Foretak som ønsker å fornye sin godkjenning må melde fra til oss senest to måneder før godkjenningen går ut. Ved fornyelse må foretaket bekrefte at forutsetningene for godkjenningen fortsatt er til stede.

Vi anser at det er viktig med oppfølging og veiledning av foretakene gjennom hele godkjenningsperioden, slik at selve fornyelsesprosessen kan gjøres så enkel som mulig. Vi vil komme tilbake til detaljene senere.

11.5 Utenlandske foretak

Ordningen med sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett er frivillig og også åpen for utenlandske foretak. Kravene er de samme som til norske foretak, med den forskjell at foretaket kan være registrert i et foretaksregister i hjemlandet. Det kan også settes vilkår om registrering her i Norge. Utenlandske foretak som ønsker sentral godkjenning bør ta kontakt med BE for en nærmere avklaring.

11.6 Gebyrer

Det tas ikke betalt for søknadsbehandling. Som godkjent foretak betales et årlig gebyr som fastsettes fra år til år. Dagens gebyrsatser finnes på BEs hjemmesider **www.be.no**.

11.7 Klage

Vedtak om sentral godkjenning kan påklages. Klagen avgjøres av en egen klagenemnd som kan prøve alle sider av godkjenningsvedtaket. Klagenemndas vedtak er endelige og kan ikke påklages. Klagen sendes til:

Klagenemnda
o/c Statens bygningstekniske etat
Pb. 8742 Youngstorget
0028 Oslo

Alternativt kan klagen sendes elektronisk via BE's hjemmesider **www.be.no**

Ved uenighet i avgjørelser kan man først ta kontakt med saksbehandler hos BE for nærmere avklaring vedrørende ev. manglende dokumentasjon, misforståelser eller lignende.